

Коминике Управног одбора Савјета за провођење мира

Наглашавајући да провођење Општег оквирног споразума за мир и даље представља темељ за стабилну, сигурну и просперитетну Босну и Херцеговину (БиХ), Управни одбор Савјета за провођење мира (Peace Implementation Council) подсјећа све стране на њихову обавезу да у потпуности поштују Општи оквирни споразум за мир, све његове анексе и одлуке високог представника. Управни одбор још једном потврђује своје неупитно опредјељење за територијални интегритет и темељну структуру БиХ као јединствене и суверене државе, која се састоји од два ентитета. Управни одбор понавља да ентитети немају право на отцјепљење од БиХ и да они правно постоје само на основу Устава БиХ. Управни одбор подсјећа власти у БиХ да је Устав БиХ саставни дио Општег оквирног споразума за мир и да су одлуке Уставног суда БиХ коначне и обавезујуће и морају да се спроводе. Управни одбор још једном потврђује своју пуну подршку високом представнику у обезбјеђењу пуног поштивања Општег оквирног споразума за мир у БиХ и провођењу његовог мандата у складу са Анексом 10 и одговарајућим резолуцијама Савјета безбједности УН-а, што остаје непромијењено. Управни одбор подвлачи да међународна заједница и даље задржава потребне инструменте за осигурање провођења Општег оквирног споразума за мир. Управни одбор Савјета за провођење мира наглашава потребу за пуном имплементацијом програма 5+2, што је и даље услов за затварање Канцеларије високог представника.

Политички директори Управног одбора (УО) Савјета за провођење мира (Peace Implementation Council – PIC) састали су се 5. и 6. децембра 2023. у Сарајеву како би размотрили стање у погледу провођења Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини (у даљем тексту: Мировни споразум). Посебна пажња је посвећена сецесионистичкој реторици владајуће коалиције у Републици Српској (РС) и подривању уставног поретка БиХ, укључујући и покушаје да се погрешно окарактерише међуентитетска линија разграничења.

Током дводневне сједнице, политички директори УО Савјета за провођење мира су разговарали и о изазовима који угрожавају демократски систем, са посебним освртом на корупцију, изборне крађе и кршења људских права, те начинима на које се ови изазови могу рјешавати. Политички директори УО Савјета за провођење мира су посебно захвални на излагању извршне директорице Transparency Internationala БиХ Иване Корајлић, као и на разговорима са Јеленом Тривић, предсједницом Народног фронта, Славеном Рагузем, предсједником Хрватске републиканске странке, те Предрагом Којовићем, представником Наше странке.

Управни одбор Савјета за провођење мира је поздравио једногласну одлуку о продужењу мандата EUFOR–а/мисије Алтеа коју је Савјет безбједности УН–а донио 2. новембра 2023. године. Мисија ЕУФОР/Алтеа је од виталног значаја за пружање подршке локалним властима у одржавању мирног и сигурног окружења у БиХ.

Европска комисија је 8. новембра препоручила Савјету ЕУ отварање приступних преговора са БиХ, након што се постигне неопходни степен усклађености са критеријима за чланство у ЕУ. УО Савјета за провођење мира позива органе власти БиХ да убрзају процес приступања ЕУ тако што ће да усвоје и спроведу реформе којима ће се ојачати демократија, учврстити владавина права, сузбити свеprisутна корупција и промовисати одрживи економски раст.

Управни одбор Савјета за провођење мира најоштрије осуђује

флагрантне нападе владајуће коалиције РС–а на Мировни споразум и уставно–правни поредак БиХ, што представља директну пријетњу суверенитету, територијалном интегритету и мултиетничком карактеру земље, те регионалној стабилности. У том контексту, УО Савјета за провођење мира подсјећа да напади на Уставни суд БиХ угрожавају Мировни споразум и уставни поредак БиХ. УО Савјета за провођење мира позива оба ентитетска парламента да у кратком року именују судије како би Уставни суд БиХ опет био у свом пуном саставу и могао ефикасно функционисати.

Надаље, напади на високог представника и подривање његових активности значајно утичу на провођење цивилних аспеката Мировног споразума. УО Савјета за провођење мира позива РС да одмах одустане од политике непризнавања и несарађивања са високим представником. УО Савјета за провођење мира упозорава да је поштивање Мировног споразума обавеза и очекује од власти РС–а да конструктивно сарађују са високим представником.

УО Савјета за провођење мира надаље позива власти РС да прекину са свим активностима које ограничавају политички плурализам, угрожавају слободу медија, ограничавају слободу говора, ограничавају цивилно друштво или стигматизују мањине. Овакви поступци нису примјерени демократском друштву и у супротности су са више пута поновљеним опредјељењем руководства РС–а да и даље раде на напретку према европским интеграцијама. УО Савјета за провођење мира позива Народну скупштину РС да не усвоји Нацрт закона о посебном регистру и транспарентности рада непрофитних организација те да поништи своју одлуку којом се криминализује клевета.

УО Савјета за провођење мира поздравља напоре власти ФБиХ на поновном успостављању функционалности овог ентитета. Усвајање три кључна закона у области енергије и Закона о заштити цивилних жртава рата у Парламенту Федерације представља позитиван почетак. УО Савјета за провођење мира позива власти ФБиХ да у кратком року наставе остваривати конкретне резултате за добробит грађана.

У вези са приоритетима пред босанскохерцеговачким властима наведеним у ранијим коминикеима УО Савјета за провођење мира, а посебно у оном од 7. јуна 2023. године:

- УО Савјета за провођење мира изражава жаљење што одредбе које се односе на изборни интегритет у Изборном закону БиХ још увијек нису измијењене у складу са међународним стандардима и позитивним примјерима из праксе према препорукама ОЕБС/ОДИHR-а, GRECO-а и Венецијанске комисије. УО Савјета за провођење мира позива власти БиХ да овај задатак заврше што је прије могуће како би се омогућило да локални избори у октобру 2024. године буду одржани у условима побољшане транспарентности и интегритета избора. Слободни и поштени избори су неопходни за функционалну демократију.
- УО Савјета за провођење мира поздравља завршетак експертског процеса о државној имовини под покровитељством ОHR-а. УО Савјета за провођење мира охрабрује главне домаће актере да искористе закључке овог процеса како би се дошло до прихватљивог и одрживог рјешења за питање државне имовине, што је и један од циљева Програма 5+2. УО Савјета за провођење мира остаје и даље определијељен за пружање подршке инклузивном политичком процесу како би се постигао тај циљ.
- УО Савјета за провођење мира снажно подстиче власти БиХ да до краја године усвоје финансијски адекватан државни буџет за 2024. годину, како би се осигурала способност свих државних институција да правилно функционишу и испуњавају своје уставне и законске обавезе, укључујући и оне које произлазе из евроатлантских интеграцијских процеса. УО Савјета за провођење мира позива власти БиХ да се договоре о дугорочним рјешењима за правни статус и финансирање културних институција на државном нивоу, посебно оних које чувају историјско наслијеђе земље те

да се суздрже од њихове политизације.

Управни одбор Савјета за провођење мира одржаће свој сљедећи редовни састанак 4. и 5. јуна 2024. године.